

Forfatter: Oehlenschläger, Adam

Titel: Udrag fra Poetiske Skrifter IV

Citation: Oehlenschläger, Adam: "Poetiske Skrifter IV", i Oehlenschläger, Adam: *Poetiske Skrifter IV*, udg. af H. TOPSØE-JENSEN , 1926-1930, s. XI. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-oehl04val-shoot-idm140153725244256/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter IV

men kæmper for Rigets Sag, og han drives kun ved Kongens tyranniske Optræden til Oprør. Oehlenschläger har villet for meget paa en Gang; han har villet forene uforenelige Bestanddele, og derfor er Figuren gaaet i Stykker for ham.

Baggrunden for Palnatokes lysende Fortjenester er den rænkefulde Konge, som repræsenterer den populære Opfattelse af den mørke Middelalder. Digteren har i unødigt Grad belæst ham med Skyld, f. Ex. for Broderen Knud Danstads Drab, for derved at retfærdiggøre Palnatoke. Men som Karakter er han ikke uden Interesse. Harald er Oldingen, der stadig hænger ved Livet, og han er »den forbyderiske Munkekonge«, som uretmæssigt har tilranet sig Kronen. Hans herskende Egenskab er en daarlig Samvittighed. Af politiske Grunde har han svigtet sine Fædres Tro, og hans Kristendom er kun en tynd Færnis. Hykleri og lumske Beregning, Hævn-gerrighed og Fejghed bestemmer hans Handlinger. Hans Raad-giver Popo er skildret som den katolske Bedrager, Magtpolitiker, der er parat til at ofre Harald for Svend: kort sagt, Jesuiten, som det 18. Aarhundrede forestillede sig ham, der kynisk forkynder sin Lære, at Hensigten helliger Midlet.

Af Vigtighed er endelig Thorvald, hvem Oehlenschläger ønsker opfattet som »en erfaren Mand, som imponerer selv Heltene ved sin stille, fornuftige Kraft.« Han erkendte isøvrigt selv senere, at Figuren var »behandlet noget for blød og modern. Havde jeg i Paris havt Thorvald Vidførles Saga, saa vilde jeg givet denne Charakter meer af sin Tidsalders Kolorit.« Ideen at anbringe den fredsæle Viking i Stykket har Digteren sikkert faaet ved at mindes

sin gamle Lærer Edvard Storms yndede Vise »Svend Tveskjæg havde sig en Mand, som Thorvald hed«. Og til Udførelsen har han efter egen Tilstaaelse laant vigtige Karaktertræk fra sin fine og elskelige Svoger Carl Heger. Baade Punschevisen og den stilfærdige Bibliotekar forklarer saaledes den ejendommelige Figur, den vidtberøjste Thorvald gør i det raske Jomsvikingselskab.

Bifigurerne er gennemgaaende ypperlige som den lystige Bue og den kække Vagn. Man har især beundret den brave Fangeløjed, der dog smager vel meget af det borgerlige Lystspil. Snarere fortjente den misundelige Fiolnir at fremhæves, der er tegnet med faa og sikre Streger, og især Kong Svend, en af Oehlenschlägers bedst gennemførte Karakterer. Som sin Far er han en svag Mand, men han er en hæderlig Mand, og hans bratte Omslag i sidste Akt, hvor Sønnefølelsen sejrer, saa at han forrægter sin Fosterfader og Ven, er kort, smukt og overbevisende motiveret.

Men Tragediens betydeligste Værdier ligger i Kompositionen og Stilen. Digterens eneste Kilde er, som allerede nævnt, Suhms »Historie af Danmark«, og den er behandlet med Frihed. Baggrunden for Handlingen og Lokalkoloriten baseres paa Optegnelser om den politiske og den kirkelige Historie, om Normannernes Hærgen i Europa, Popos Jærnbyrd, Jomsvikingerens Samfund i Julin. Og koncentreret om Aaret 991, til hvilket Suhm sætter Harald Blaatands Død, placeres nu en Række Hovedoptrin: Skiløbet og Bueskydningen, Jomsborgs Stiftelse (Suhm: 984), Thorvald Vidførers Episoden (fra Svends Landflygtighed i England), den symbolske Scene med Bau-

XII